

L E G E

privind securitatea aeronautică

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune parțial prevederile următoarelor reglementări ale Uniunii Europene:

Regulamentul (CE) nr.**300/2008** al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2008 privind norme comune în domeniul securității aviației civile și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2320/2002, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 97 din 9 aprilie 2008;

Regulamentul (CE) nr.**272/2009** al Comisiei din 2 aprilie 2009 de completare a standardelor de bază comune în domeniul securității aviației civile prevăzute în anexa la Regulamentul (CE) nr. 300/2008 al Parlamentului European și al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 91 din 3 aprilie 2009;

Regulamentul (UE) nr.**1254/2009** al Comisiei din 18 decembrie 2009 de stabilire a criteriilor care să permită statelor membre să deroge de la standardele de bază comune privind securitatea aviației civile și să adopte măsuri de securitate alternative, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 338 din 19 decembrie 2009;

Regulamentul (UE) nr.**18/2010** al Comisiei din 8 ianuarie 2010 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 300/2008 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește specificațiile pentru programele naționale de control al calității în domeniul securității aviației civile.

Capitolul I.

Dispoziții generale

Articolul 1. Obiectivele și domeniul de aplicare a legii

(1) Prezenta lege stabilește norme pentru protecția aviației civile împotriva actelor de intervenție ilicită care pun în pericol securitatea aviației civile.

(2) Prezenta lege oferă bază legală pentru realizarea cerințelor Anexei 17 „Securitatea aeronautică” la Convenția privind aviația civilă internațională, semnată la Chicago, la 7 decembrie 1944, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 97-XIII din 12 mai 1994.

(3) Mijloacele pentru realizarea obiectivelor stabilite la alineatele (1) și (2) sunt următoarele:

- a) stabilirea unor norme și a unor standarde de bază privind securitatea aeronautică;
- b) mecanismele de monitorizare a respectării acestora.

(4) Prezenta lege se aplică:

a) tuturor aeroporturilor sau părților de aeroporturi situate pe teritoriul Republicii Moldova care nu sunt folosite exclusiv în scopuri militare;

b) tuturor operatorilor, inclusiv transportatorilor aerieni, care furnizează servicii în aeroporturile menționate la litera a);

c) tuturor operatorilor, inclusiv transportatorilor aerieni, ai Republicii Moldova, oriunde s-ar afla;

d) tuturor entităților care aplică standardele de securitate aeronautică, care funcționează în spațiile situate în interiorul sau în exteriorul zonelor aparținând aeroporturilor și furnizează bunuri și/sau servicii aeroporturilor menționate la litera (a) sau prin intermediul acestora, și/sau operatorilor menționați la literele b) și/sau c).

Articolul 2. Cadrul juridic

(1) Reglementarea juridică privind securitatea aeronautică se realizează în temeiul Constituției Republicii Moldova, legilor și hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, ordonanțelor și hotărârilor Guvernului, tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al prezentei legi și ale altor acte normative în domeniu.

(2) În cazul în care un tratat internațional la care Republica Moldova este parte conține alte prevederi decât cadrul normativ național privind securitatea aeronautică, se vor aplica prevederile tratatului internațional.

Articolul 3. Definiții

În sensul prezentei legi, se aplică următoarele definiții:

acte de intervenție ilicită – acțiuni sau tentative de acțiuni care pun în pericol securitatea aviației civile, inclusiv, dar nelemitându-se la:

- a) capturarea ilicită a aeronavelor;
- b) deteriorarea aeronavei aflate în exploatare;
- c) luarea de ostatici la bordul aeronavelor sau pe aerodromuri (aeroporturi);
- d) pătrunderea cu forță la bordul unei aeronave, pe aerodrom (aeroport) sau în locurile de amplasare a mijloacelor și serviciilor de navigație aeriană;
- e) plasarea la bordul unei aeronave sau pe aerodrom (aeroport) a armelor, dispozitivelor sau a materialelor în scopuri criminale;
- f) utilizarea unei aeronave în serviciu în scopul cauzării decesului, vătămărilor corporale grave sau pagubelor considerabile bunurilor materiale sau mediului înconjurător;
- g) comunicarea informațiilor false, care pun în pericol siguranța unei aeronave în zbor sau la sol, a pasagerilor, a echipajelor, a personalului la sol sau a persoanelor fizice aflate pe aerodrom (aeroport) sau la locul amplasării (în incinta) unei instalații sau a unui serviciu al aviației civile;

activități de monitorizare a conformității - orice procedură sau proces utilizat pentru evaluarea implementării prezentei legi, programului național de securitate aeronautică și altor acte normative în domeniu;

aeronavă în zbor – aeronava se consideră în zbor din momentul în care, fiind terminată îmbarcarea, toate ușile exterioare ale acestei aeronave au fost închise și pînă în momentul în care una din aceste uși este deschisă în vederea debarcării; în caz de aterizare forțată zboeul se consideră ca fiind continuat pînă în momentul cînd autoritatea competentă ia în primire aeronava, precum și persoanele și bunurile de la bord;

agent abilitat - un transportator aerian, agent, expeditor sau altă entitate care asigură măsurile de securitate în ceea ce privește transportul de marfă sau poștă;

agent aeronautic – orice persoană fizică sau juridică certificată să desfășoare activități în domeniul aviației civile, alta decât personalul aeronautic;

agent de securitate la bord - o persoană împuternicită de statul operatorului și statul de înmatriculare a aeronavei pentru a călători la bordul unei aeronave cu scopul de a proteja aeronava și persoanele aflate la bordul acesteia împotriva acțiunilor de intervenție ilicită care pun în pericol securitatea zborului;

armă specială – mijloace speciale utilizate de agenții de securitate la bord, în conformitate cu cadrul normativ aplicabil, în scopul prevenirii/curmării actelor de intervenție ilicită precum și protejării persoanelor aflate la bordul aeronavei, dar care exclud deteriorarea navei aeriene;

articole interzise - arme, explozivi sau alte dispozitive, articole sau substanțe periculoase care pot fi folosite pentru a comite un act de intervenție ilicită care pune în pericol securitatea aviației civile, a căror aducere în zonele de securitate cu acces restricționat a aeroporturilor și transportare la bordul aeronavelor sînt interzise, conform actelor normative în vigoare;

audit de securitate - o examinare în profunzime a măsurilor și procedurilor de securitate, cu

scopul de a stabili dacă acestea sunt implementate complet și în mod continuu;

auditor - orice persoană care desfășoară activitățile de monitorizare a conformității la nivel național în numele autorității competente;

autoritate competentă - organ central de specialitate ale statului responsabil de elaborarea, asigurarea coordonării și monitorizarea implementării normelor naționale de securitate aeronautică, conform prezentei legi;

aviație civilă - orice operațiune efectuată de o aeronavă civilă, excluzând operațiunile efectuate de aeronave de stat, cum ar fi aeronavele folosite pentru servicii militare, vamale sau de poliție;

bagaj de cală - bagaj care poate fi transportat în cala unei aeronave;

bagaj de cală însoțit - bagaj transportat în cala unei aeronave, înregistrat pentru un zbor de către un pasager care călătorește cu aceeași aeronavă;

bagaj de cală neînsoțit - bagaj care este transportat în calitate de încărcătură la bordul aeronavei în care se află posesorul acestuia sau la bordul altei aeronave;

bagaj de mână - bagaj care poate fi transportat în cabina unei aeronave;

certificare a auditorului - o evaluare și o confirmare oficială de către sau în numele autorității competente a faptului că o persoană posedă competențele necesare pentru îndeplinirea funcțiilor de auditor la un nivel acceptabil, astfel cum este definit de autoritatea competentă;

controlul accesului - aplicarea de mijloace prin care se poate preveni intrarea unor persoane și/sau vehicule neautorizate ori a ambelor;

control de securitate - procedură de control cu aplicarea unor mijloace tehnice sau de altă natură cu scopul de a identifica și/sau detecta articolele interzise;

control de securitate al aeronavei - inspecția acelor părți ale interiorului unei aeronave la care ar fi putut avea acces pasagerii și inspecția calei aeronavei în vederea identificării articolelor interzise și a intervențiilor ilicite îndreptate împotriva aeronavei;

deficiență - lipsa conformității cu o cerință de securitate aeronautică;

echipamente de securitate - dispozitive destinate utilizării independente sau ca părți componente ale unui sistem în scopul protejării împotriva actelor de intervenție ilicită;

entitate - o persoană, organizație sau întreprindere, alta decât un operator;

eșantion reprezentativ - o selecție efectuată din opțiunile posibile de monitorizare, suficientă ca număr și grad de acoperire pentru a furniza o bază pentru concluziile cu privire la implementarea standardelor;

evaluare de securitate - examinare a funcționării agenților aeronautici cu scopul de a determina vulnerabilitatea lor față de actele de intervenție ilicită și de a recomanda măsuri de protecție adecvate nivelului de pericol;

examinarea de securitate a aeronavei - inspecția interiorului și a exteriorului accesibil al aeronavei în vederea identificării articolelor interzise și a intervențiilor ilicite care pun în pericol securitatea aeronavei;

expeditor cu cont - un expeditor care trimite mărfuri sau poștă pe cont propriu și ale cărui proceduri se conformează normelor și standardelor de bază de securitate într-o măsură suficientă pentru a permite transportul acestor mărfuri de către aeronavele de marfă sau al poștei de către aeronavele poștale;

expeditor cunoscut - un expeditor care trimite mărfuri sau poștă pe cont propriu și ale cărui proceduri se conformează normelor și standardelor de bază de securitate într-o măsură suficientă pentru a permite transportul acestor mărfuri sau al poștei de către orice aeronavă;

furnizor de provizii de aeroport cunoscut - un furnizor ale cărui proceduri respectă normele și standardele de bază de securitate suficiente pentru a permite livrarea proviziilor de aeroport în zonele de securitate cu acces restricționat;

furnizor de provizii de bord abilitat - un furnizor ale cărui proceduri respectă normele și standardele de bază de securitate suficiente pentru a permite livrarea proviziilor de bord direct în aeronavă;

furnizor de provizii de bord cunoscut - un furnizor ale cărui proceduri respectă normele și standardele de bază de securitate suficiente pentru a permite livrarea proviziilor de bord unui transportator aerian sau unui furnizor reglementat, nu direct în aeronavă;

informații sensibile de securitate – informațiile accesul la care se acordă pe principiu „nevoia de a cunoaște”, în sensul că este limitat la cele persoane care au nevoie de informațiile respective pentru îndeplinirea sarcinilor de serviciu;

inspector controlul calității - orice persoană care desfășoară activitățile de monitorizare a conformității la nivel de entitate;

inspecție de securitate – examinare a implementării măsurilor și procedurilor de securitate, cu scopul de a stabili dacă acestea se aplică eficient și la standardul specificat și de a identifica posibilele deficiențe;

interviu - o verificare orală efectuată de un auditor pentru a stabili dacă măsurile sau procedurile specifice de securitate sunt implementate;

lucrări aeriene - operațiunile aeriene civile efectuate de operatori aerieni în interesul industriei, agriculturii, silviculturii, sănătății publice și protecției mediului, cele de căutare și salvare, de cercetare științifică, fotografiere, monitorizare, publicitate, precum și în alte scopuri, în baza certificatului (autorizației) de operator aerian;

materialele transportatorului aerian - materialele pentru care atât expeditorul, cât și destinatarul sunt transportatori aerieni sau care sunt folosite de un transportator aerian;

mărfuri - orice bun, altul decât bagajele, poșta, poșta transportatorului aerian, materialele transportatorului aerian și proviziile de bord, care poate fi transportat la bordul unei aeronave;

măsură de securitate - aplicarea de mijloace prin care se poate preveni introducerea unor articole interzise;

membru al echipajului - o persoană desemnată de un operator aerian să execute sarcini la bordul unei aeronave, de regulă este membru echipajului de zbor (pilot, inginer navigant) sau membru echipajului de cabină;

membru al echipajului de cabină - un membru al echipajului calificat corespunzător, altul decât un membru al echipajului de zbor sau al personalului tehnic, care este însărcinat de un operator aerian cu îndeplinirea atribuțiilor legate de siguranța pasagerilor și a zborului în timpul operațiunilor;

membru al echipajului de zbor - un membru al echipajului calificat corespunzător, care este însărcinat de un operator aerian cu îndeplinirea atribuțiilor legate de operarea aeronavei (pilot, inginer navigant);

observație - o verificare vizuală efectuată de un auditor pentru a stabili dacă o măsură sau procedură specifică de securitate este implementată;

operator aerian – persoană fizică sau juridică angajată sau care se oferă să se angajeze în exploatarea aeronavelor;

operator aeroportuar – persoană juridică sau fizică ce efectuează exploatarea aerodromului (aeroportului) în baza certificatului eliberat de autoritatea competentă pentru certificare;

pasageri, bagaje, mărfuri sau poștă în transfer - pasageri, bagaje, mărfuri sau poștă care pleacă cu o altă aeronavă decât cea cu care au sosit;

pasageri, bagaje, mărfuri sau poștă în tranzit - pasageri, bagaje, mărfuri sau poștă care pleacă cu aceeași aeronavă cu care au sosit;

pasager potențial perturbator - un pasager care este fie deportat, fie considerat inadmisibil din motive de imigrație, fie reținut conform legii;

părți critice ale zonei de securitate cu acces restricționat – zona între punctele de control și nava aeriană unde se află pasagerii, bagajul de cabină și bagajul de cală care au fost supuși controlului de securitate;

permis – legitimație sau alt document eliberat unor persoane care lucrează în aeroport sau care, din anumite motive, au nevoie de acces autorizat în zona supravegheată sau zona de securitate cu acces restricționat, în scopul facilitării accesului și identificării, inclusiv documentele pentru mijloacele de transport eliberate în același scop;

persoană deportată – persoană care a intrat, legal sau ilegal, pe teritoriul unui stat și care, ulterior, pe baza deciziilor adoptate de autoritățile competente, urmează să părăsească teritoriul aceluiași stat;

persoană inadmisibilă – persoană căreia i-a fost interzisă, de către autoritățile competente, intrarea pe teritoriul unui stat;

poștă - trimiterile de corespondență și alte articole, altele decât poșta transportatorului aerian, prezentate spre trimitere și destinate serviciilor poștale în conformitate cu normele Uniunii Poștale Universale;

poșta transportatorului aerian - poșta pentru care transportatorul aerian este atât expeditor, cât și destinatar;

program de securitate – ansamblu de măsuri adoptate pentru protejarea aviației civile împotriva actelor de intervenție ilicită;

provizii de aeroport - toate articolele care urmează să fie vândute, folosite sau puse la dispoziție în zonele de securitate cu acces restricționat ale aeroporturilor;

provizii de bord - toate articolele, care urmează să fie luate la bordul unei aeronave pentru a fi utilizate, consumate sau cumpărate de către pasageri sau echipaj în timpul zborului, în afară de:

- a) bagajele de mână,
- b) obiecte transportate de alte persoane decât pasagerii,
- c) poșta transportatorului aerian și materialele transportatorului aerian;

securitate aeronautică – combinarea măsurilor și resurselor umane și materiale, menite să protejeze aviația civilă împotriva actelor de intervenție ilicită care pun în pericol securitatea aviației civile;

test de securitate - o verificare a măsurilor de securitate aeronautică, în cursul căreia autoritatea competentă sau alte organe abilitate simulează în mod confidențial intenția de a comite un act de intervenție ilicită, cu scopul de a evalua eficiența implementării măsurilor de securitate existente;

transportator aerian – operator aerian certificat pentru efectuarea transportului aerian comercial de pasageri, bagaje, mărfuri și poștă;

verificare - o acțiune efectuată de un auditor pentru a stabili dacă o măsură specifică de securitate este efectiv aplicată;

verificarea antecedentelor - verificarea înregistrată a identității unei persoane, inclusiv a cazierului său judiciar, ca parte a evaluării dacă respectiva persoană este abilitată să efectueze controlul de securitate și/sau să pătrundă neînsoțită în zonele de securitate cu acces restricționat;

volumul anual de trafic - numărul total de pasageri care sosesc, care pleacă, și care se află în tranzit numărați o singură dată;

vulnerabilitate - orice slăbiciune sau deficiență a măsurilor și procedurilor implementate, care ar putea fi exploatată pentru realizarea unui act de intervenție ilicită;

zonă demarcată - o zonă care este separată prin controlul accesului fie de alte zone de securitate cu acces restricționat, fie, în cazul în care chiar zona demarcată este o zonă de securitate cu acces restricționat, de alte zone de securitate cu acces restricționat ale unui aeroport;

zonă non-restricționată - acele zone ale unui aeroport, inclusiv terenurile și clădirile adiacente sau porțiuni ale acestora din afara zonei de operațiuni aeriene, în care persoanele au acces liber;

zonă de operațiuni aeriene - zona de circulație a unui aeroport, terenurile și clădirile adiacente sau porțiuni din acestea, la care accesul este restricționat;

zonă de securitate cu acces restricționat - cea parte din zona de operațiuni aeriene în care, pe lângă faptul că accesul este restricționat, se aplică și alte standarde de securitate aeronautică;

zonă supravegheată – zonă de activitate a unui aeroport, teritoriul și clădirile aferente sau o parte din ele, accesul în care este supravegheat.

Articolul 4. Derogări de la standardele de bază

(1) Standardele de bază pentru protecția aviației civile împotriva actelor de intervenție ilicită care pun în pericol securitatea aviației civile, prevăzute de prezenta lege, nu se aplică aeroporturilor sau în zonele demarcate ale aeroporturilor, unde traficul este limitat la una sau mai multe dintre următoarele categorii:

- a) aeronave cu o masă maximă la decolare mai mică de 15 000 kilograme;
- b) elicoptere;
- c) zboruri ale forțelor de ordine;
- d) zboruri ale serviciilor de stingere a incendiilor;
- e) zboruri ale serviciilor medicale, ale serviciilor de urgență sau de salvare;
- f) zboruri în scopul cercetării și al dezvoltării;
- g) zboruri pentru lucrări aeriene;
- h) zboruri pentru acordarea de ajutor umanitar;
- i) zboruri operate de transportatori aerieni, de fabricanți de aeronave sau de societăți de întreținere, care nu implică transportul de pasageri și bagaje sau de marfă și poștă;
- j) zboruri cu aeronave cu o masă maximă la decolare mai mică de 45 500 kilograme pentru transportul propriilor angajați și al pasagerilor neplătitori sau al bunurilor, ca sprijin pentru derularea activităților companiei.

(2) Autoritatea Aeronautică Civilă stabilește criteriile, pentru a permite unele derogări de la standardele de bază stabilite de prezenta lege, precum și adoptarea de măsuri de securitate alternative care asigură un nivel de protecție adecvat pe baza unei evaluări locale a riscului. Astfel de măsuri alternative se justifică prin aspecte ce țin cont de mărimea aeronavei sau de natura, dimensiunile sau frecvența operațiunilor sau a altor activități specifice.

(3) Autoritatea Aeronautică Civilă adoptă măsuri de securitate alternative care să asigure un nivel adecvat de protecție pe baza unei evaluări locale a riscurilor la aeroporturile sau zonele demarcate ale aeroporturilor, prevăzute la alineatul (1).

(4) În cazul în care apar motive de a considera că nivelul de securitate aeronautică a fost compromis printr-o violare a sistemului de securitate, Autoritatea Aeronautică Civilă asigură adoptarea de acțiuni adecvate și prompte în scopul de a îndrepta situația și a asigura continuitatea securității aviației civile.

Articolul 5. Măsurile detaliate privind punerea în aplicare a standardelor de bază

(1) Autoritatea Aeronautică Civilă adoptă măsurile generale, destinate să modifice elementele neesențiale ale standardelor de bază stabilite de prezenta lege, prin completarea acestora.

(2) Măsurile generale prevăzute la alineatul (1) vizează:

- a) metodele de control de securitate;
- b) categoriile de articole care pot fi interzise;
- c) în ceea ce privește controlul accesului, motivele pentru acordarea accesului în zona de operațiuni aeriene și în zonele de securitate cu acces restricționat;
- d) metodele permise pentru controlul vehiculelor, controalele și examinările de securitate ale aeronavei;
- e) criteriile de recunoaștere a echivalenței standardelor de securitate ale țărilor terțe;

- f) condițiile în care mărfurile și poșta sunt supuse controlului de securitate sau altor măsuri de securitate, precum și procesul de aprobare sau desemnare a agenților abilitați, a expeditorilor cunoscuți și a expeditorilor cu cont;
  - g) condițiile în care poșta transportatorului aerian și materialele transportatorului aerian sunt supuse controlului de securitate sau altor măsuri de securitate;
  - h) condițiile în care proviziile de bord și proviziile de aeroport sunt supuse controlului de securitate sau altor măsuri de securitate, precum și procesul de aprobare sau desemnare a furnizorilor reglementați și a furnizorilor cunoscuți;
  - i) criteriile de definire a părților critice din zonele de securitate cu acces restricționat;
  - j) criteriile de recrutare a personalului și metodele de instruire;
  - k) condițiile în care pot fi aplicate proceduri speciale de securitate sau derogări de la măsurile de securitate;
- l) orice măsuri generale menite să modifice prin completare elemente neesențiale ale

standardelor de bază și care nu sunt prevăzute la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(3) Autoritatea Aeronautică Civilă stabilește măsurile detaliate privind punerea în aplicare a standardelor de bază și măsurilor generale prevăzute la alineatul (2), care includ:

- a) cerințele și procedurile de control de securitate;
- b) o listă a articolelor interzise;
- c) cerințele și procedurile de control al accesului;
- d) cerințele și procedurile de control al vehiculelor, de control și de examinare de securitate a aeronavei;
- e) deciziile de recunoaștere a echivalenței standardelor de securitate aplicate în țări terțe;
- f) în ceea ce privește mărfurile și poșta, procedurile de aprobare sau desemnare a agenților abilitați, a expeditorilor cunoscuți și a expeditorilor cu cont, precum și obligațiile care trebuie îndeplinite de către aceștia;
- g) cerințele și procedurile cu privire la măsurile de securitate aplicabile poștei transportatorului aerian și materialelor transportatorului aerian;
- h) în ceea ce privește proviziile de bord și proviziile de aeroport, procedurile de aprobare sau desemnare a furnizorilor abilitați și a furnizorilor cunoscuți, precum și obligațiile care trebuie îndeplinite de către aceștia;
- i) definirea părților critice din zonele de securitate cu acces restricționat;
- j) cerințele de recrutare și de instruire a personalului;
- k) procedurile speciale de securitate sau derogările de la măsurile de securitate;
- l) specificațiile tehnice și procedurile de aprobare și utilizare a echipamentului de securitate;
- m) cerințele și procedurile de acțiune cu privire la pasagerii potențial perturbatori.

Capitolul II.

Autoritățile cu competențe în domeniul securității aeronautice

Articolul 6. Autoritatea competentă pentru securitate aeronautică

(1) Autoritatea Aeronautică Civilă este organ central de specialitate în domeniul securității aeronautice, responsabil de elaborarea, asigurarea coordonării și monitorizarea implementării normelor aplicabile de securitate aeronautică.

(2) Autoritatea Aeronautică Civilă are următoarele funcții de bază:

- a) elaborează și prezintă Guvernului spre examinare proiecte de acte legislative și normative, în comun cu autoritățile publice competente elaborează propuneri de modificare și completare a

- prezentei legi pentru menținerea eficacității acesteia, inclusiv reevaluează măsurile și procedurile de securitate aeronautică după comiterea unui act de intervenție ilicită;
- b) asigură executarea obligațiilor și realizarea drepturilor Republicii Moldova care rezultă din prevederile tratatelor internaționale în domeniu;
  - c) determină, în colaborare cu alte autorități publice cu competențe din domeniul securității aeronautice, modalitățile de realizare a prevederilor prezentei legi;
  - d) asigură condiții de funcționare a punctelor de comandă pe timpul pregătirii și desfășurării acțiunilor de răspuns la actele de intervenție ilicită;
  - e) examinează și autorizează, cu avizul prealabil al altor organe competente, proiectele de construcție și reconstrucție ale aerodromurilor (aeroporturilor), coordonează în prealabil orice planuri de amplasare de noi construcții, instalații și obiecte sau efectuarea altor lucrări în zona aerodromului (aeroportului), în scopul asigurării securității aeronautice;
  - f) elaborează și emite, în limitele competenței, reglementări, alte acte normative în domeniul securității aeronautice, executorii pentru toți subiecții care asigură realizarea prezentei legi;
  - g) efectuează certificarea, supravegherea și controlul asupra nivelului de asigurare a securității aeronautice și de respectare a normelor, a reglementărilor și a procedurilor naționale în domeniul securității aeronautice;
  - h) elaborează, adoptă și asigură executarea programului național de control al calității și programului de instruire și certificare a specialiștilor în domeniul securității aeronautice, coordonează și aprobă programele de instruire în domeniul securității aeronautice ale agenților aeronautici și ale autorităților publice care participă la asigurarea securității aeronautice;
  - i) examinează și aprobă programele de securitate aeronautică ale agenților aeronautici;
  - j) acordă asistență metodologică și consultativă agenților aeronautici și autorităților publice care participă la asigurarea securității aeronautice.

(3) Persoanele fizice și juridice care participă la asigurarea securității aeronautice sînt obligați să prezinte auditorilor Autorității Aeronautice Civile, care efectuează activități de monitorizare, informația necesară pentru îndeplinirea sarcinilor lor.

(4) Auditorii trebuie să aibă asupra lor o dovadă a identității, care să autorizeze activitățile de monitorizare a conformității în numele Autorității Aeronautice Civile și care să permită accesul în toate zonele necesare pentru desfășurarea acestora.

(5) Auditorii sunt abilitați să:

- a) obțină acces imediat în toate zonele relevante, inclusiv în aeronave și clădiri, în scopul monitorizării;
- b) solicite implementarea corectă sau repetarea măsurilor de securitate.

(6) Ca regulă generală, Autoritatea Aeronautică Civilă publică, pe pagina sa oficială în rețeaua Internet, măsurile care au un impact direct asupra pasagerilor. Cu toate acestea, măsurile și procedurile care conțin informații de securitate sensibile sunt protejate. Autoritatea Aeronautică Civilă stabilește mecanismul de protejare, control și distribuire a informațiilor de securitate sensibile.

Articolul 7. Alte autorități cu competențe în domeniul securității aeronautice

(1) Serviciul de Informații și Securitate are următoarele atribuții principale:

- a) desfășoară activități informative/ contrainformative și speciale de investigații, în scopul culegerii de informații necesare prevenirii și contracarării riscurilor și amenințărilor la adresa securității aeronautice;
- b) informează persoanele cu funcții de demnitate publică, în limitele competenței lor, asupra pericolului de comitere a unor fapte ce pot periclita securitatea aeronautică;

- c) organizează și dirijează activitatea Comandamentelor Operaționale Antiteroriste pentru reglementarea situațiilor excepționale legate de actele de intervenție ilicită;
- d) elaborează, în colaborare cu autoritățile cu competențe în domeniul securității aeronautice, planuri de reglementare a situațiilor excepționale legate de actele de intervenție ilicită;
- e) planifică, organizează și desfășoară instruirea personalului responsabil de întreprinderea acțiunilor de răspuns în conformitate cu planurile de reglementare a situațiilor excepționale legate de actele de intervenție ilicită;
- f) asigură organizarea și desfășurarea cu regularitate a exercițiilor în vederea stabilirii/identificării, utilizării, verificării și modernizării capacităților operaționale a autorităților cu competențe în domeniul securității aeronautice;
- a) conduce cu acțiunile de răspuns ale forțelor primite în subordine în situații de criză conform planurilor de reglementare a situațiilor excepționale legate de actele de intervenție ilicită.

(2) Poliția de Frontieră are următoarele atribuții principale:

- a) desfășoară, în limitele competenței sale, măsuri operative în scopul prevenirii, depistării și investigării actelor de intervenție ilicită în activitatea aviației civile;
- b) asigură menținerea ordinii publice;
- c) efectuează, în colaborare cu serviciul de securitate aeronautică, protecția zonelor de securitate cu acces restricționat;
- d) asigură instruirea colaboratorilor săi în domeniul securității aeronautice;
- e) participă, după caz, la depistarea și neutralizarea dispozitivelor explozive, la ridicarea articolelor și substanțelor interzise pentru transportare;
- f) participă la realizarea măsurilor prevăzute de planul de reglementare a situațiilor excepționale legate de actele de intervenție ilicită;
- g) acordă sprijin serviciilor de securitate aeronautică pentru prevenirea plasării ilegale la bordul aeronavelor a articolelor și substanțelor ce pot periclita securitatea aeronautică și colaborează cu autoritățile competente în domeniul securității aeronautice și cu serviciile de securitate aeronautică în vederea identificării persoanelor care prezintă pericol din punctul de vedere al securității aeronautice;
- h) asigură realizarea Programului de securitate aeronautică al aeroportului în măsura competenței sale.

(3) Ministerul Apărării are următoarele atribuții:

- a) organizează și poartă răspundere pentru executarea, de către unitățile militare situate pe aerodromurile mixte de staționare, a măsurilor, regulilor și procedurilor stabilite de prezenta lege;
- b) organizează colaborarea unităților și subdiviziunilor aviației militare și a altor unități militare cu cele ale aviației civile în vederea realizării măsurilor de prevenire a actelor de intervenție ilicită în activitatea aviației civile.

(4) Serviciul Vamal, în procesul efectuării controlului vamal al pasagerilor și mărfurilor, acordă sprijin serviciilor de securitate aeronautică la prevenirea plasării ilicite la bordul navelor aeriene a armelor, substanțelor explozive, otrăvitoare, radioactive și altor substanțe și articole care pot periclita securitatea aeronautică.

Articolul 8. Comisiile aeroportuare de securitate aeronautică

(1) În scopul coordonării activității tuturor autorităților administrative abilitate, elaborării și realizării măsurilor și procedurilor în domeniul securității aeronautice, în toate aeroporturile din Republica Moldova activează comisii aeroportuare de securitate aeronautică.

(2) În componența comisiei aeroportuare de securitate aeronautică intră conducătorul aeroportului, reprezentanții Autorității Aeronautice Civile, Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului de Informații și Securitate, Serviciului Vamal, care își desfășoară activitatea în aeroport, comandantul unității de aviație a

Ministerului Apărării pe aeroporturile mixte de staționare, șefii serviciilor de securitate aeronautică ale aeroportului și ale operatorilor aerieni care activează pe aeroport. În activitatea comisiei aeroportuare pot fi antrenați, după caz, și alte persoane cu funcție de răspundere, precum și specialiști în domeniu. Componența nominală a comisiei și regulamentul acesteia se aprobă de Autoritatea Aeronautică Civilă.

(3) Comisia aeroportuară de securitate aeronautică exercită următoarele funcții de bază:

- a) coordonează activitatea ce ține de aplicarea în aeroport a prevederilor prezentei legi;
- b) exercită controlul asupra realizării programului de securitate aeronautică al aeroportului;
- c) asigură corespunderea principalelor măsuri de securitate nivelului de pericol existent, evaluarea permanentă a acestora în raport cu condițiile normale, perioadele cu grad sporit de pericol și situațiile excepționale.

(4) Hotărârile comisiei sînt executorii pentru persoanele fizice și juridice care își desfășoară activitatea pe aeroportul în cauză.

(5) Comisiile aeroportuare de securitate aeronautică prezintă anual Autorității Aeronautică Civilă informația privind starea securității aeronautice în aeroporturi, măsurile realizate și cele planificate în vederea ridicării nivelului acesteia.

Articolul 9. Grupul consultativ al părților interesate

Autoritatea Aeronautică Civilă poate institui un grup consultativ al părților interesate de securitatea aeronautică care activează în acest domeniu ori sunt direct influențate de securitatea aeronautică. Rolul acestui grup este exclusiv acela de a oferi consultanță Autorității Aeronautice Civile. Autoritatea Aeronautică Civilă transmite toate informațiile necesare grupului consultativ al părților interesate în cursul procedurii de reglementare.

Articolul 10. Cooperarea internațională

În scopul eficientizării cooperării internaționale în domeniul securității aeronautice, Autoritatea Aeronautică Civilă:

- a) elaborează și prezintă Guvernului pentru aprobare proiectele tratatelor internaționale ale Republicii Moldova sau propuneri de aderare la tratatele internaționale, ce au ca obiect de reglementare domeniul securității aeronautice, încheie tratate interdepartamentale cu organele similare din alte state și asigură implementarea acestor tratate, în conformitate cu prevederile legislației;
- b) reprezintă Republica Moldova în organizațiile internaționale în domeniu și în autoritățile similare străine, reieșind din competența atribuită prin prezenta lege;
- c) exercită funcțiile autorității centrale de specialitate în soluționarea problemelor de ordin interstatal privind reglementarea situațiilor excepționale legate de actele de intervenție ilicită în activitatea aviației civile;
- d) menține relații de colaborare cu autoritățile omoloage din străinătate pentru îndeplinirea funcțiilor sale, cooperează cu autoritățile aeronautice din alte state și cu organizațiile internaționale competente, în domeniile reglementate prin prezenta lege, inclusiv prin încheierea acordurilor de lucru;
- e) colaborează cu autoritățile competente ale statelor interesate în vederea perfecționării cadrului juridic, metodelor și mijloacelor de combatere a actelor de intervenție ilicită în activitatea aviației civile;
- f) încheie acorduri prin care se recunoaște echivalența standardelor de securitate aplicate într-o țară terță cu standardele stabilite în temeiul prezentei legi;
- f) asigură protecția necesară și determină modalitățile de procesare a informațiilor de securitate sensibile, inclusiv a informațiilor oferite de alte state sau referitoare la alte state, pentru a nu admite utilizarea inadecvată sau divulgarea acestor informații;

- g) în cazul în care dispune de informații autentice referitoare la un pericol care amenință interesele aviației civile a altui stat, transmite aceste informații, prin canale stabilite, autorității competente a statului respectiv;
- h) îndeplinește, în limitele posibilităților practice, cererile autorităților competente ale altor state privind aplicarea unor măsuri speciale de securitate pentru anumite curse efectuate de operatorii aerieni ai acestor state;
- i) examinează, în colaborare cu autoritățile publice abilitate, cererile altor state de a permite prezența personalului înarmat la bordul aeronavelor operatorilor aerieni ai statului respectiv, care operează zboruri în Republica Moldova.

Articolul 11. Măsuri de securitate solicitate de țări terțe

(1) O țară terță poate solicita măsuri care diferă de standardele de bază prevăzute de prezenta lege în ceea ce privește zborurile cu plecare dintr-un aeroport al Republicii Moldova având ca destinație sau survolând țara terță respectivă.

(2) Autoritatea Aeronautică Civilă examinează aplicarea măsurilor solicitate în conformitate cu alineatul (1) și poate elabora un răspuns adecvat adresat țării terțe respective.

(3) Prevederile alineatelor (1) și (2) nu se aplică în cazul în care solicitarea țării terțe este limitată la un anumit zbor de la o dată precisă.

Articolul 12. Îndatoririle și împuternicirile comandantului de aeronavă

(1) Comandantul aeronavei asigură în timpul zborului securitatea și ordinea la bordul acesteia. Comandantul este autorizat să întreprindă toate măsurile necesare pentru a suprima un pericol existent sau potențial pentru persoanele sau bunurile de la bordul aeronavei sau pentru aeronavă.

(2) Toate persoanele care se află la bordul aeronavei respectă indicațiile comandantului aeronavei sau reprezentanților acestuia.

(3) Atunci când comandantul de aeronavă are motive justificate să creadă că o persoană a săvârșit sau este pe cale de a săvârși la bord un act de intervenție ilicită, el poate să ia, în legătură cu această persoană, măsurile rezonabile, inclusive măsurile de constrângere, care sunt necesare:

- a) pentru a asigura securitatea aeronavei sau a persoanelor sau a bunurilor de la bord;
- b) pentru a-i permite să predea acea persoană autorităților competente după aterizare sau să o debarce.

(4) Comandantul de aeronavă va aplica măsuri relevante și adecvate situației. În special:

- a) va stabili identitatea persoanei;
- b) va securiza obiectele;
- c) va efectua controlul persoanei;
- d) va încătușa persoana în cazul în care există pericolul că aceasta va ataca membrul echipajului sau o altă persoană sau va deteriora obiectele.

(5) Aplicarea forței fizice se admite dacă alte mijloace sau căi de constrângere nu sunt posibile, nu vor avea succes sau sînt inadecvate. Doar agentul de securitate la bord are dreptul să folosească arme speciale.

(6) Comandantul de aeronavă poate pretinde sau autoriza ajutorul celorlalți membri ai echipajului și, fără dreptul de a impune, poate solicita sau autoriza concursul pasagerilor, în vederea aplicării măsurilor de constrângere pe care este în drept să le ia. Orice membru al echipajului poate, fără o astfel de autorizare să ia măsuri preventive raționale, dacă are motiv să creadă că o acțiune în acest sens este imediat necesară pentru a asigura securitatea aeronavei sau a persoanelor sau a bunurilor la bord.

(7) Atunci când măsurile au fost în conformitate cu prezenta lege, nici comandantul aeronavei, nici un alt membru al echipajului, nici un pasager, nici proprietarul sau cel care exploatează aeronava, nici persoana în numele căreia s-a efectuat zborul nu vor putea fi declarați răspunzători în cadrul vreunei proceduri angajate pe baza unui prejudiciu suferit de persoana care a făcut obiectul acestor măsuri.

Capitolul III. **Programele de securitate**

Articolul 13. Programul național de securitate a aviației civile

(1) Autoritatea Aeronautică Civilă elaborează și prezintă Guvernului pentru aprobare Programul Național de Securitate a Aviației Civile. Autoritatea Aeronautică Civilă monitorizează aplicarea Programului Național de Securitate a Aviației Civile.

(2) Programul Național de Securitate a Aviației Civile definește responsabilitățile pentru punerea în aplicare a standardelor de bază prevăzute de prezenta lege și descrie măsurile care le sunt solicitate autorităților ale administrației publice, operatorilor și entităților în acest scop.

Articolul 14. Programul de securitate aeroportuară

(1) Fiecare operator aeroportuar elaborează, aplică și menține un program de securitate aeroportuară. Programul descrie metodele și procedurile care trebuie urmate de operatorul aeroportuar pentru a se conforma prevederilor prezentei legi, programului național de securitate a aviației civile și ale altor acte normative aplicabile. Programul include prevederi privind controlul intern al calității, descriind modul în care operatorul aeroportuar urmează să monitorizeze respectarea acestor metode și proceduri.

(2) Programul de securitate aeroportuară este înaintat pentru aprobare Autorității Aeronautice Civile, care poate lua măsuri suplimentare, după caz.

Articolul 15. Programul de securitate al operatorului aerian

(1) Fiecare operator aerian elaborează, aplică și menține un program de securitate al operatorului aerian. Programul descrie metodele și procedurile care trebuie urmate pentru a se conforma cu prevederile prezentei legi, programului național de securitate a aviației civile și ale altor acte normative aplicabile, inclusiv ale altui stat în legătură cu operațiunile de pe teritoriul statului respectiv. Programul include prevederi privind controlul intern al calității, descriind modul în care operatorul aerian urmează să monitorizeze respectarea acestor metode și proceduri.

(2) Programul de securitate al operatorului aerian este înaintat pentru aprobare Autorității Aeronautice Civile, care poate lua măsuri suplimentare, după caz.

(3) În cazul în care programul de securitate al transportatorului aerian străin a fost recunoscut de către Autoritatea Aeronautică Civilă ca îndeplinind cerințele prevăzute la alineatul (1) acesta este validat de Autoritatea Aeronautică Civilă. Validarea se face fără a aduce atingere dreptului Autorității Aeronautice Civile de a solicita oricărui transportator aerian străin detalii legate de aplicarea de Republica Moldova a măsurilor de securitate și/sau procedurilor locale aplicabile în aeroporturi.

Articolul 16. Programul de securitate al unei entități

(1) Fiecare entitate care, conform normelor de securitate a aviației civile, trebuie să aplice standarde de securitate aeronautică, elaborează, aplică și menține un program de securitate. Programul descrie metodele și procedurile care trebuie urmate de entitate pentru a se conforma prevederilor prezentei legi, programului național de securitate a aviației civile și ale altor acte normative aplicabile, inclusiv ale altui stat în legătură cu operațiunile de pe teritoriul statului respective. Programul include prevederi privind controlul intern al calității, descriind modul în care entitatea urmează să monitorizeze respectarea acestor metode și proceduri.

(2) Programul de securitate al entității care aplică standarde de securitate aeronautică este înaintat pentru aprobare Autorității Aeronautice Civile, care ia măsuri suplimentare, dacă este necesar.

Capitolul IV.

STANDARDE DE BAZĂ PENTRU PROTECȚIA AVIAȚIEI CIVILE ÎMPOTRIVA ACTELOR DE INTERVENȚIE ILICITĂ

Secțiunea 1. Măsuri preventive

Articolul 17. Planificarea aeroportuară

(1) Operatorii aeroportuari sînt responsabili pentru determinarea, organizarea și realizarea măsurilor de securitate aeronautică în aeroport în scopul prevenirii actelor de intervenție ilicită.

(2) La proiectarea și construirea de noi facilități aeroportuare sau la modificarea facilităților aeroportuare existente, se iau pe deplin în considerare cerințele de aplicare a standardelor de bază formulate în prezenta Lege și normele sale de aplicare.

(3) În aeroporturi se stabilesc următoarele zone:

- a) zona non-restricționată;
- b) zona de operațiuni aeriene;
- c) zonele de securitate cu acces restricționat;
- d) părțile critice din zonele de securitate cu acces restricționat.

(4) Amplasarea și destinația zonelor de securitate cu acces restricționat se stabilesc de către operatorii de aeroport de comun acord cu autoritățile competente în domeniul securității aeronautice și se specifică în compartimentele respective ale programelor de securitate aeronautică ale aeroporturilor.

Articolul 18. Controlul accesului

(1) Accesul în zona de operațiuni aeriene este restricționat pentru a preveni accesul persoanelor și vehiculelor neautorizate în această zonă.

(2) Accesul în zonele de securitate cu acces restricționat este controlat pentru a preveni accesul persoanelor și vehiculelor neautorizate în aceste zone.

(3) Accesul persoanelor și al vehiculelor în zona de operațiuni aeriene și în zonele de securitate cu acces restricționat este permis numai în cazul în care acestea îndeplinesc condițiile de securitate cerute.

(4) Accesul autorizat al personalului și vehiculelor în zonele de securitate cu acces restricționat se efectuează prin aplicarea sistemului de permise. Decizia de acordare a accesului în zonele de securitate cu acces limitat va fi adoptată de către operatorii de aeroporturi, în conformitate cu cerințele stabilite de Autoritatea Aeronautică Civilă.

(5) Înainte de a i se elibera o legitimație de membru de echipaj sau un permis de aeroport care dă dreptul la acces neînsoțit în zonele de securitate cu acces restricționat, orice persoană trebuie să fi trecut cu succes printr-o verificare a antecedentelor.

Articolul 19. Controlul vehiculelor

Vehiculele care intră într-o zonă de securitate cu acces restricționat sunt controlate în scopul de a preveni introducerea de articole interzise în aceste zone.

Articolul 20. Supravegherea, patrularea și alte controale fizice

(1) Aeroporturile și, dacă este cazul, zonele învecinate deschise publicului, fac obiectul supravegherii, patrulării și al altor controale fizice în scopul de a identifica orice comportament suspect al persoanelor și de a identifica vulnerabilitățile care ar putea fi exploatate în vederea comiterii unui act de intervenție ilicită, precum și în scopul descurajării persoanelor de la comiterea unor astfel de acte.

(2) Protecția zonelor de securitate cu acces restricționat este asigurată de operatorii de aeroport cu aplicarea mijloacelor tehnice și barierelor de protecție.

(3) Operatorii de aeroport poartă răspundere, în conformitate cu legislația în vigoare, pentru organizarea protecției zonelor de securitate cu acces restricționat și asigurarea regimului de permise.

(4) Persoanele care încalcă regulile de acces în zonele de securitate cu acces restricționat poartă răspundere conform Codului contravențional.

Articolul 21. Securitatea aeronavelor

(1) Operatorii aeriene sînt responsabili pentru determinarea, organizarea și realizarea măsurilor de securitate aeronautică în scopul protecției pasagerilor, echipajelor, personalului de deservire la sol și a aeronavelor împotriva actelor de intervenție ilicită.

(2) Fiecare aeronavă este protejată împotriva intervențiilor neautorizate.

(3) Modul de protecție a aeronavelor în aeroport este stabilit de serviciul de securitate aeronautică al aeroportului, în comun cu operatorii aerieni, în conformitate cu cerințele actelor normative. Protecția aeronavelor se asigură prin utilizarea mijloacelor tehnice de supraveghere și organizarea sistemului de patrulare de către angajații serviciilor de securitate aeronautică.

(4) Operatorul aerian asigură protecția compartimentului de zbor al aeronavei împotriva accesului neautorizat pe toată durata zborului.

(5) Înainte de plecare, o aeronavă este supusă unui control de securitate sau unei examinări de securitate în scopul de a se asigura că la bord nu există articole interzise. Aeronavele în tranzit sunt supuse altor măsuri adecvate.

Articolul 22. Securitatea sistemului de management al traficului aerian

(1) Instalațiile de navigație aeriană care au o importanță vitală pentru activitatea continuă a aviației civile sunt protejate de serviciul de securitate aeronautică al organului de dirijare a traficului aerian și/sau de cel al operatorului de aeroport împotriva intervențiilor neautorizate.

(2) Lista instalațiilor de navigație aeriană și modul de protecție a acestora sînt specificate în programul de securitate aeronautică al furnizorului serviciilor de navigație aeriană, ținîndu-se cont de măsurile de securitate ale aeroportului în care sînt situate.

(3) Încăperile unde se desfășurează controlul traficului aerian sunt protejate de acces neautorizat.

(4) Sistemele și rețelele informaționale utilizate în procesul de management al traficului aerian, precum și informația procesată prin intermediul acestor sisteme și rețele sunt securizate astfel încât să se asigure protecția informației contra accesului neautorizat, divulgării, falsificării și manipulării.

(5) Furnizorul serviciilor de navigație aeriană elaborează planul de acțiuni în caz de situații excepționale legate de actele de intervenție ilicită și îl prevede în programul său de securitate.

Secțiunea 2. Controlul de securitate

Articolul 23. Controlul de securitate al pasagerilor și al bagajelor de mână

(1) Toți pasagerii care se află la plecare, în transfer sau în tranzit, precum și bagajele lor de mână sunt supuși unui control de securitate pentru a se preveni introducerea unor articole interzise în zonele de securitate cu acces restricționat și la bordul aeronavei.

(2) Operatorii aeroportuari și operatorii aerieni vor asigura ca pasagerii și bagajele acestora să fie supuse unui control de securitate înainte de zbor. Pasagerii care refuză să se supună controlului de securitate nu vor fi admiși la îmbarcare în aeronave. În caz de necesitate, controlul de securitate al pasagerilor și bagajelor de cabină poate fi efectuat, la decizia comandantului aeronavei, și în timpul zborului.

(3) Pentru efectuarea controlului de securitate al pasagerilor și bagajelor operatorul de aeroport va dispune de echipamente de securitate care vor asigura depistarea articolelor interzise ce pot fi folosite la comiterea actelor de intervenție ilicită. Controlul manual al pasagerilor la plecare și al bagajelor acestora se efectuează în cazul în care utilajul necesar lipsește sau este defectat, precum și pentru identificarea obiectelor suspecte depistate cu ajutorul echipamentelor de securitate.

(4) Pasagerii care au fost supuși controlului de securitate nu trebuie să intre în contact cu persoanele care nu au trecut controlul. În cazul nerespectării acestor condiții, se întreprind, după caz, următoarele măsuri:

- a) se efectuează un control repetat ale părților critice ale zonelor de securitate cu acces restricționat;
- b) înainte de îmbarcare, pasagerii și bagajele lor de cabină sînt supuse unui control repetat;
- c) dacă pasagerii care au trecut controlul de securitate au urcat la bordul aeronavei după contactarea persoanelor care nu au fost supuse controlului, aeronava în cauză este supusă unui control repetat.

(5) Pasagerii care necesită un control special, precum sînt pasagerii cu stimulator cardiac și cei cu dizabilități, vor fi supuși controlului de securitate separat de ceilalți pasageri, fără aplicarea

echipamentelor de securitate. Bagajele de mână ale acestor pasageri vor fi supuse controlului de securitate în modul stabilit.

(6) Obiectele care prezintă pericol pentru securitatea aeronautică, depistate în urma efectuării controlului de securitate, sînt ridicate de către organele abilitate în conformitate cu legislația în vigoare.

(7) Unele obiecte interzise pentru transportare în bagajele de mână pot fi transportate în compartimentul de bagaje al aeronavei. Procedurile aplicate în aceste cazuri sînt indicate în programele de securitate aeronautică ale operatorilor aeroportuari și operatorilor aeriени.

Articolul 24. Controlul de securitate al pasagerilor în transfer și tranzit

(1) Pasagerii în transfer și bagajele lor de mână pot beneficia de derogare de la controlul de securitate în cazul în care sosesc dintr-o țară terță, în care standardele de securitate aplicate sunt recunoscute de către Autoritatea Aeronautică Civilă ca fiind echivalente standardelor de bază prevăzute în prezenta Lege.

(2) Pasagerii în tranzit și bagajele lor de mână pot beneficia de derogare de la controlul de securitate în cazul în care:

a) rămîn la bordul aeronavei;

b) nu se amestecă cu pasagerii de la plecare supuși controlului de securitate, alții decît cei care se îmbarcă la bordul aceleiași aeronave;

c) sosesc dintr-o țară terță, în care standardele de securitate aplicate sunt recunoscute de către Autoritatea Aeronautică Civilă ca fiind echivalente standardelor de bază prevăzute în prezenta Lege.

(3) Operatorii aeroportuari și operatorii aeriени vor prevedea în programele lor de securitate măsuri de control de securitate al pasagerilor în transfer și în tranzit, care vor exclude accesul acestora la bagajele de cală, contactarea cu persoanele care nu au fost supuse controlului de securitate pentru a exclude aducerea la bordul aeronavei a obiectelor interzise.

(4) În cazul în care nu este posibilă respectarea în totalitate a prevederilor alin.(2), pasagerii în transfer și în tranzit vor fi supuși, la îmbarcare, unui control de securitate repetat.

(5) Bagajele înregistrate care aparțin pasagerilor în transfer sînt supuse controlului de securitate în același mod ca și bagajele înregistrate ale pasagerilor îmbarcați în punctul inițial de călătorie. Operatorii aeriени nu vor admite transportul bagajelor în transfer pînă nu va fi confirmată prezența pasagerului respectiv la bordul aeronavei.

Articolul 25. Controlul de securitate al persoanelor, altele decît pasagerii, și a articolelor transportate

(1) Persoanele, altele decît pasagerii, împreună cu obiectele transportate, sunt în mod continuu și aleatoriu supuse controlului de securitate la intrarea în zonele de securitate cu acces restricționat în scopul de a preveni introducerea de articole interzise în aceste zone.

(2) Toate persoanele, altele decît pasagerii, împreună cu obiectele transportate, sunt supuse controlului de securitate la intrarea în părțile critice ale zonelor de securitate cu acces restricționat în scopul de a preveni introducerea de articole interzise în aceste zone.

Articolul 26. Controlul de securitate al personalului și a vehiculelor care au acces autorizat în zona de securitate cu acces restricționat

(1) Personalul care are acces autorizat în zona de securitate cu acces restricționat, la intrare în zona respectivă, va fi supus controlului de securitate în modul stabilit de Autoritatea Aeronautică Civilă.

(2) Personalul care are acces autorizat în părțile critice ale zonelor de securitate cu acces restricționat, la intrare în zona respectivă, va fi supus controlului de securitate în modul stabilit pentru pasageri.

(3) Vehiculele care au acces autorizat în zona de securitate cu acces restricționat se supun, la intrare în această zonă, controlului de securitate în modul stabilit de Autoritatea Aeronautică Civilă.

(4) Vehiculele misiunilor diplomatice sau oficiilor consulare acreditate în Republica Moldova și ale personalului acestora, care au acces autorizat în zona de securitate cu acces restricționat, se supun, la intrare în această zonă, controlului de securitate cu respectarea prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 27. Controlul de securitate al pasagerilor cu statut special

(1) Nu se supun controlului de securitate Președintele Republicii Moldova, Președintele Parlamentului, Prim-ministrul, și membrii lor de familie, precum și șefii de state, de parlamente și de guverne, și membrii lor de familie, aflați în vizită oficială în Republica Moldova.

(2) Pasagerii ce dispun de imunitate diplomatică sînt supuși controlului de securitate.

(3) Valizele diplomatice sau consulare cu însemnele statului nu sînt supuse controlului, cu condiția ca acestea să fie sigilate și/sau să poarte semne exterioare vizibile ce ar confirma conținutul lor special, iar persoana în a cărei responsabilitate se află aceste valize să prezinte actul de identitate și autorizația/împuternicirile corespunzătoare, care îi va autentifica statutul și va indica numărul valizelor diplomatice sau consulare însoțite. Celelalte bagaje de cabină ale persoanei respective vor fi supuse controlului de securitate în modul stabilit de Autoritatea Aeronautică Civilă.

Articolul 28. Controlul de securitate al bagajelor de cală

(1) Toate bagajele de cală sunt supuse unui control de securitate, înainte de îmbarcare în aeronavă, pentru a se preveni introducerea unor articole interzise în zonele de securitate cu acces restricționat și la bordul aeronavei.

(2) Bagajele de cală în transfer pot beneficia de derogare de la controlul de securitate în cazul în care sosesc dintr-o țară terță, în care standardele de securitate aplicate sunt recunoscute de către Autoritatea Aeronautică Civilă ca fiind echivalente standardelor de bază prevăzute în prezenta Lege.

(3) Bagajele de cală în tranzit pot beneficia de derogare de la controlul de securitate în cazul în care rămîn la bordul aeronavei.

Articolul 29. Controlul de securitate al bagajelor de cală însoțite

(1) Operatorii aeroportuari sau operatorii aeriени vor accepta bagaje numai de la pasagerii care dispun de bilete de călătorie. După primirea și înregistrarea bagajelor de cală însoțite, se va asigura protecția acestora împotriva accesului neautorizat pînă în momentul încărcării la bordul aeronavei. Accesul în zona de prelucrare a bagajelor este permis numai personalului autorizat. Nu se admite încărcarea la bordul aeronavei a bagajelor neînregistrate.

(2) Operatorii aeroportuari și operatorii aeriени elaborează măsuri și proceduri de stabilire a apartenenței bagajelor, specificîndu-le în compartimentele corespunzătoare ale programelor de securitate aeronautică.

(3) Înainte de a fi încărcate la bordul aeronavei, toate bagajele înregistrate se supun controlului de securitate, cu aplicarea echipamentelor de securitate sau, în cazul defectării acestora, manual. Procedurile de control al bagajelor înregistrate sînt specificate în programele de securitate aeronautică ale operatorilor aeroportuari și ale operatorilor aeriени.

Articolul 30. Controlul de securitate al mărfurilor și poștei

(1) Toate mărfurile și poșta se supun unor măsuri de securitate stabilite înainte de a fi îmbarcate într-o aeronavă. Un transportator aerian nu acceptă să transporte mărfuri sau poșta la bordul unei aeronave în cazul în care nu a aplicat el însuși aceste măsuri sau aplicarea lor nu a fost confirmată și atestată de un agent abilitat, un expeditor cunoscut sau un expeditor cu cont.

(2) Mărfurile și poșta în transfer pot fi supuse și altor controale de securitate descrise într-o normă de aplicare.

(3) Mărfurile și poșta în tranzit pot beneficia de derogare de la controalele de securitate în cazul în care rămîn la bordul aeronavei.

Articolul 31. Controlul de securitate al proviziilor de bord

(1) Operatorii aeroportuari și operatorii aeriени stipulează în programele lor de securitate aeronautică și realizează măsurile și procedurile de control necesare pentru a asigura securitatea și a preveni plasarea armelor, dispozitivelor explozive și altor articole interzise în proviziile de bord.

(2) Companiile producătoare de provizii de bord stipulează în programele lor de securitate aeronautică și realizează măsurile și procedurile de control necesare pentru a preveni plasarea armelor, dispozitivelor explozive și a altor articole interzise în proviziile de bord. Companiile producătoare de provizii de bord situate în afara aeroportului asigură paza alimentelor de la punctul de preparare pînă la aeroport.

Secțiunea 3. Măsuri de protecție

Articolul 32. Protecția pasagerilor și a bagajelor de mână

(1) Pasagerii și bagajele lor de mână sunt protejați împotriva oricăror intervenții neautorizate începînd din momentul în care sunt supuși controlului de securitate și pînă la plecarea aeronavei care îi transportă.

(2) Securitatea părților critice ale zonelor de securitate cu acces restricționat este asigurată prin utilizarea dispozitivelor de blocare și a altor mijloace de control în toate punctele de acces.

(3) Pasagerii care pleacă și care au trecut controlul de securitate nu se amestecă cu pasagerii care sosesc, cu excepția cazului în care pasagerii sosesc dintr-o țară terță, în care standardele de securitate aplicate sunt recunoscute de către Autoritatea Aeronautică Civilă ca fiind echivalente standardelor de bază prevăzute în prezenta Lege.

Articolul 33. Pasagerii potențial perturbatori

Înainte de plecare și în timpul zborului, pasagerii potențial perturbatori sunt supuși unor măsuri de securitate adecvate în conformitate cu procedurile de acțiune stabilite de Autoritatea Aeronautică Civilă în temeiul art. 5 alin. (3) lit. m) din prezenta lege.

Articolul 34. Protecția bagajelor de cală

Bagajele de cală care urmează să fie îmbarcate pe o aeronavă sunt protejate împotriva oricăror intervenții neautorizate începînd din momentul în care sunt supuse controlului de securitate sau sunt date în grija transportatorului aerian, fiind luat în considerare evenimentul care are loc mai întîi, și pînă la plecarea aeronavei cu care urmează să fie transportate.

Articolul 35. Concordanța dintre bagajele de cală și pasageri

(1) Fiecare bagaj de cală este identificat ca fiind însoțit sau neînsoțit.

(2) Bagajele de cală neînsoțite nu sunt transportate, cu excepția situației în care au fost separate din motive independente de voința pasagerului, fie supuse unor măsuri de securitate adecvate.

Articolul 36. Protecția mărfurilor și poștei

Mărfurile și poșta destinate transportului la bordul unei aeronave sunt protejate împotriva oricăror intervenții neautorizate începînd din momentul în care le-au fost aplicate măsuri de securitate și pînă la plecare aeronavei care le transportă.

Articolul 37. Poșta transportatorilor aeriени și materialele transportatorilor aeriени

Poșta transportatorului aerian și materialele transportatorului aerian sunt supuse unor măsuri de securitate stabilite și apoi protejate pînă la încărcarea în aeronavă pentru a se preveni introducerea de articole interzise la bordul aeronavei.

Articolul 38. Proviziile de bord

Proviziiile de bord, inclusiv alimentele, destinate transportului sau folosirii la bordul aeronavei sunt supuse unor măsuri de securitate și apoi protejate pînă la încărcarea în aeronavă pentru a se preveni introducerea de articole interzise la bordul aeronavei.

Articolul 39. Proviziile de aeroport

Proviziiile destinate vînzării sau folosirii în zonele de securitate cu acces restricționat ale aeroporturilor, inclusiv proviziile pentru magazinele duty-free și restaurante, sunt supuse unor măsuri de securitate în scopul de a preveni introducerea de articole interzise în aceste zone.

Secțiunea 4. Măsuri de securitate în zbor

Articolul 40. Măsuri de securitate în zbor

(1) Accesul persoanelor neautorizate în compartimentul de zbor al aeronavei este interzis în timpul zborului.

(2) Se întreprind măsuri de securitate adecvate, cum ar fi instruirea echipajului și a personalului de cabină, în vederea prevenirii actelor de intervenție ilicită în timpul zborului.

(3) La bordul unei aeronave nu pot fi transportate arme, cu excepția celor transportate în cală, dacă nu au fost îndeplinite condițiile de securitate prevăzute de prezenta Lege și statele respective au eliberat o autorizație.

Articolul 41. Transportul autorizat al armelor

(1) Transportul armelor în cabina de pasageri a aeronavei se permite personalului autorizat:

- a) la asigurarea securității persoanelor care beneficiază de protecție și pază de stat;
- b) la însoțirea încărcăturilor speciale sau diplomatice;
- c) la escortarea persoanelor aflate sub arest;
- d) agenților de securitate la bord.

(2) În toate celelalte cazuri transportul armelor de foc și armelor albe se admite doar în locuri inaccesibile oricărei persoane de la bordul aeronavei pe toată durata zborului și cu condiția că o persoană autorizată și calificată corespunzător confirmă că arma este descărcată.

(3) Aplicarea armelor de foc la bordul aeronavei în timpul zborului este interzisă.

(4) Comandantul aeronavei și membrii echipajului trebuie să fie informați referitor la numărul persoanelor de la bordul aeronavei care poartă arme și la locurile ocupate de acestea.

Articolul 42. Transportarea persoanelor aflate sub arest, a persoanelor deportate și a persoanelor cu dereglări psihice

(1) În cazul transportării persoanelor aflate sub arest, se vor respecta următoarele măsuri și proceduri de securitate:

a) organul competent informează în prealabil cu cel puțin 24 ore operatorul aerian, Poliția de Frontieră și Serviciul Vamal despre data transportării, numărul cursei, numărul persoanelor aflate sub arest și al celor din escortă;

b) persoanele aflate sub arest sînt transportate la bordul aeronavei numai sub escorta colaboratorilor organelor de drept;

c) reprezentantul operatorului aerian informează escorta despre eventualul pericol pentru securitatea zborului în cazul în care aceasta ar întreprinde acțiuni în timpul comiterii actului de intervenție ilicită fără indicația comandantului aeronavei;

d) escorta asigură ca persoana aflată sub arest să nu aibă asupra sa articole a căror transportare la bordul aeronavei este interzisă;

e) escorta va dispune de mijloacele necesare pentru limitarea libertății de acțiune a persoanelor escortate pe întreaga durată a zborului;

f) despre transportarea persoanei aflate sub arest și a escortei, inclusiv despre locurile ocupate de acestea, sînt informați comandantul aeronavei și membrii echipajului, precum și pasagerii autorizați să transporte cu această cursă arme de foc în cabina de pasageri;

g) îmbarcarea persoanelor escortate se efectuează înaintea îmbarcării pasagerilor, iar debarcarea – după ce toți pasagerii vor părăsi aeronava.

(2) În cazul transportării persoanelor deportate, organul competent al Republicii Moldova va comunica organelor competente ale statelor de tranzit și de destinație motivul transportării și riscul pe care îl prezintă transportarea unor astfel de persoane. În asemenea cazuri, operatorul aerian va întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea siguranței zborului. Transportarea persoanelor deportate se efectuează numai după consultarea prealabilă cu operatorul aerian pentru a se stabili dacă aceste persoane ar putea prezenta pericol pentru siguranța zborului și dacă trebuie luate măsuri de securitate suplimentare.

(3) Persoana cu dereglări psihice evidente, considerată drept sursă de pericol pentru siguranța zborului, poate fi transportată la bordul aeronavei numai cu un însoțitor capabil, din punct de vedere fizic, de a curma acțiunile nedorite ale acesteia pe durata zborului. Operatorul aerian este în drept să refuze îmbarcarea acestei persoane în baza recomandărilor serviciului medical al aeroportului ori ale serviciului său de securitate aeronautică.

Capitolul V.

ECHIPAMENTE DE SECURITATE

Articolul 43. Echipamente de securitate

(1) Echipamentele folosite pentru controlul de securitate, controlul accesului și pentru aplicarea altor măsuri de securitate trebuie să fie în conformitate cu specificațiile definite de Autoritatea Aeronautică Civilă și să fie apte pentru executarea măsurilor de securitate respective.

(2) Echipamentele de securitate trebuie să dispună de certificate emise sau validate de Autoritatea Aeronautică Civilă.

(3) Echipamentele de securitate vor fi amplasate în încăperi (puncte de control) care corespund condițiilor de operare a mijloacelor tehnice respective, cum ar fi planificarea spațiului, parametrii tehnici, temperatura și umiditatea.

Articolul 44. Operarea și întreținerea tehnică a echipamentelor de securitate

(1) Pentru menținerea capacității de funcționare a echipamentelor de securitate, acestea vor fi operate numai de către personalul instruit și autorizat pentru lucrul cu astfel de echipamente.

(2) Echipamentele de securitate sînt operate conform documentației tehnice a producătorului și procedurilor specificate în programele de securitate aeronautică ale agenților aeronautici.

(3) Întreținerea tehnică a echipamentelor de securitate este efectuată în conformitate cu graficele de revizii tehnice și reparații, specificate în programele de securitate aeronautică ale agenților aeronautici.

Capitolul VI.

PERSONALUL SECURITĂȚII AERONAUTICE

Articolul 45. Recrutarea și instruirea personalului

(1) Personalul care aplică sau sunt responsabile de aplicarea controlului de securitate, controlului accesului și alte controale de securitate, instructorii, inspectorii, auditorii sunt recrutați, instruiți și certificați în conformitate cu prevederile Programului național de instruire și certificare a specialiștilor în domeniul securității aeronautice. Autoritatea Aeronautică Civilă asigură elaborarea, aprobarea și implementarea programului de instruire și certificare în domeniul securității aeronautice pentru toate categoriile de angajați care participă la asigurarea securității aeronautice.

(2) Personalul care aplică sau sunt responsabile de aplicarea controlului de securitate, controlului accesului și alte controale de securitate este recrutat, instruit și certificat pentru a se asigura că au aptitudinile necesare pentru a fi angajate și competența de a efectua sarcinile care le sunt atribuite.

(3) Persoanelor, altele decât pasagerii, care solicită accesul la zonele de securitate cu acces restricționat li se face o instruire de securitate înainte de eliberarea unui permis de aeroport sau a unei legitimații de membru de echipaj.

(4) Instruirea menționată la alineatele (2) și (3) se face sub o formă inițială și una recurentă.

(5) Agenții aeronautici și autoritățile ale administrației publice responsabile pentru diferite aspecte ale securității aeronautice elaborează și implementează programe de instruire a personalului lor în domeniul securității aeronautice, care sînt aprobate de Autoritatea Aeronautică Civilă.

Capitolul VII.

ACȚIUNILE DE RĂSPUNS LA ACTELE DE INTERVENȚIE ILICITĂ

Articolul 46. Măsuri în cazul primirii informației referitoare la intenția de săvârșire a unui act de intervenție ilicită

(1) În cazul primirii informației veridice, referitoare la intenția de săvârșire a unui act de intervenție ilicită asupra unei aeronave aflate la sol, operatorii aerieni de comun cu operatorii aeroportuari vor asigura protecția acestei aeronave în conformitate cu planurile proprii de management al situațiilor de criză. În cazul în care aeronava este în zbor, organul de dirijare a traficului aerian va asigura în timp restrâns înștiințarea autorităților aeroportului de destinație și a serviciilor de trafic aerian.

(2) În cazul primirii informației veridice, referitoare la intenția de săvârșire a unui act de intervenție ilicită asupra unei aeronave aflate la sol sau în zbor, Autoritatea Aeronautică Civilă înștiințează neîntârziat operatorul aerian, care va efectua examinarea de securitate a aeronavei în conformitate cu procedura stabilită în vederea depistării obiectelor explozive, armamentului și alte obiecte periculoase.

(3) Operatorul aeroportuar va asigura întreprinderea măsurilor de verificare, depistare și în caz de necesitate nimicire a obiectelor suspecte stabilite în aeroport.

Articolul 47. Planificarea, organizarea și dirijarea acțiunilor de răspuns

(1) Agenții aeronautici și autoritățile ale administrației publice cu competențe în domeniul securității aeronautice elaborează instrucțiuni pentru personalul lor, stabilesc sistemele de legătură și asigură pregătirea acestuia în scopul întreprinderii acțiunilor de răspuns în conformitate cu planurile de reglementare a situațiilor excepționale legate de actele de intervenție ilicită care preventiv sunt coordonate cu Autoritatea Aeronautică Civilă.

(2) În scopul asigurării eficienței planurilor de reglementare a situațiilor excepționale legate de actele de intervenție ilicită, Serviciul de Informații și Securitate asigură organizarea și desfășurarea cu regularitate a exercițiilor în vederea formării deprinderilor de interacțiune ale tuturor participanților implicați în acțiunile de curmare a actelor de intervenție ilicită.

(3) În cazul în care s-a comis un act de intervenție ilicită, Autoritatea Aeronautică Civilă asigură notificarea autorităților publice interesate, după care întreprinde acțiunile de răspuns conform planului de reglementare a situațiilor excepționale legate de actele de intervenție ilicită.

(4) Dirijarea acțiunilor de răspuns în cazul situațiilor excepționale legate de actele de intervenție ilicită se efectuează de către Comandamentul Operațional Antiterorist.

(5) În cazul în care o aeronavă este supusă unui act de intervenție ilicită la sol, Comandamentul Operațional Antiterorist va întreprinde măsuri pentru asigurarea securității membrilor de echipaj și a pasageri până în momentul în care vor putea relua zborul.

(6) În cazul în care o aeronavă supusă unui act de intervenție ilicită a aterizat pe teritoriul Republicii Moldova, autoritățile publice competente în domeniul securității aeronautice vor întreprinde măsurile necesare pentru a reține aeronava la sol, dacă decolarea acesteia nu este impusă de necesitatea majoră de protejare a vieții oamenilor.

Articolul 48. Acțiunile de răspuns întreprinse de către organul de dirijare a traficului aerian

(1) Orice aeronavă supusă unui act de intervenție ilicită poate intra în spațiul aerian al Republicii Moldova și poate ateriza pe orice aerodrom fără permisiunea prealabilă a organului de dirijare a traficului aerian. Această aeronavă va fi deservită de către organul de dirijare a traficului aerian în mod prioritar.

(2) După aterizare, aeronava supusă unui act de intervenție ilicită va fi direcționată spre locul izolat de staționare și toate acțiunile ulterioare vor fi întreprinse în conformitate cu planul de reglementare a situațiilor excepționale legate de actele de intervenție ilicită al aeroportului.

(3) În cazul în care o aeronavă supusă unui act de intervenție ilicită survolează spațiul aerian al Republicii Moldova, organul de dirijare a traficului aerian va asigura siguranța zborului pentru perioada aflării acesteia în spațiul aerian al Republicii Moldova, precum și transmiterea operativă a informației corespunzătoare organelor de dirijare a traficului aerian ale statelor vecine și aeroportului de destinație, cunoscut sau presupus, pentru a întreprinde în timp util acțiunile de răspuns.

(4) Modalitățile de informare despre faptul deturnării, de schimb de informații, precum și acțiunile care urmează a fi întreprinse de către organul de dirijare a traficului aerian sunt specificate în programul de securitate aeronautică al acestuia.

Articolul 49. Informarea organizațiilor și statelor interesate despre actele de intervenție ilicită

(1) În cazul în care o aeronavă supusă unui act de intervenție ilicită a aterizat pe teritoriul Republicii Moldova, Autoritatea Aeronautică Civilă va informa operativ:

- a) statul de înmatriculare a aeronavei;
- b) statul operatorului aerian;
- c) statul ai cărui cetățeni au fost implicați în incident;
- d) statul ai cărui cetățeni se află la bordul aeronavei în calitate de ostatici;
- e) Organizația Aviației Civile Internaționale.

(2) După curmarea actului de intervenție ilicită comis pe teritoriul Republicii Moldova, Autoritatea Aeronautică Civilă informează în cel mai scurt timp Organizația Aviației Civile Internaționale despre toate aspectele privind asigurarea securității aeronautice legate de acest act.

Capitolul VIII.

EVALUAREA EFICIENȚEI MĂSURILOR DE SECURITATE AERONAUTICĂ

Secțiunea 1. Programul național de control al calității

Articolul 50. Programul național de control al calității în domeniul securității aeronautice

(1) Autoritatea Aeronautică Civilă elaborează, aprobă, aplică și menține un program național de control al calității. Acest program permite Autorității Aeronautice Civile să verifice calitatea securității aviației civile în scopul de a monitoriza conformitatea atât cu prezenta lege, cu Programul național de securitate a aviației civile, cu alte acte de implementare aferente.

(2) Obiectivele Programului național de control al calității sunt verificarea implementării corecte și eficiente a măsurilor de securitate aeronautică și determinarea nivelului de conformitate cu dispozițiile prezentei legi, cu programul național de securitate a aviației civile, cu alte acte de implementare aferente, prin intermediul activităților de monitorizare a conformității.

(3) Programul național de control al calității permite detectarea și corectarea rapidă a deficiențelor. Acesta prevede de asemenea ca toate aeroporturile, operatorii și entitățile responsabile pentru punerea în aplicare a standardelor de securitate aeronautică de pe teritoriul Republicii Moldova sunt monitorizate direct în mod sistematic de către Autoritatea Aeronautică Civilă sau sub supravegherea acesteia.

(4) Autoritatea Aeronautică Civilă efectuează activități de monitorizare a conformității și solicită ca orice deficiență identificată să fie remediată în termenul stabilit. Neconformitățile cu standardele și procedurile de securitate aeronautică, depistate în cadrul desfășurării activităților de control, urmează a fi remediate, în mod obligatoriu, în volumul și în termenele stabilite de către Autoritatea Aeronautică Civilă.

(5) Se stabilește o abordare graduală și proporțională a activităților de remediere a deficiențelor și a măsurilor coercitive legale. Această abordare este formată din etape progresive care trebuie urmate până la remedierea deficienței, inclusiv:

- a) sfaturi și recomandări;
- b) avertizare oficială;
- c) aviz de executare;
- d) sancțiuni administrative și acțiuni judiciare.

(6) Autoritatea Aeronautică Civilă poate să omită una sau mai multe din aceste etape, în special în cazul în care deficiența este gravă sau recurentă.

Articolul 51. Conținutul Programului național de control al calității

(1) Programul național de control al calității în domeniul securității aeronautice stabilește activitățile de control și condițiile de desfășurare a acestora.

(2) Programul național de control al calității include următoarele aspecte:

- a) structura organizațională, responsabilități și resurse;
- b) fișa postului și calificările necesare pentru auditori;
- c) activități de monitorizare a conformității, inclusiv scopul auditurilor, inspecțiilor și testelor de securitate și, în cazul unei încălcări reale sau potențiale a securității, investigații, frecvența auditurilor și inspecțiilor de securitate, precum și clasificarea conformității conform sistemului armonizat de clasificare a conformității;

- d) expertize, în cazul în care este necesară reevaluarea cerințelor de securitate;

- e) activități de remediere a deficiențelor, care să furnizeze detalii privind raportarea deficiențelor, acțiunile subsecvente și remedierea, cu scopul de a asigura conformitatea cu cerințele de securitate aeronautică;

- f) măsurile coercitive și, dacă este cazul, sancțiuni;

- g) raportarea activităților de monitorizare efectuate, inclusiv, dacă este cazul, schimbul de informații dintre organismele naționale pe tema nivelurilor de conformitate;

- h) procesul de monitorizare a aeroportului, măsurile luate de operator și de entitate în materie de control intern al calității;

- i) un proces de înregistrare și analizare a rezultatelor programului național de control al calității, în vederea identificării tendințelor și direcționării dezvoltării politicii viitoare.

Secțiunea 2. Monitorizarea conformității

Articolul 52. Monitorizarea conformității

(1) Toate aeroporturile, operatorii și alte entități cărora le revin responsabilități de securitate aeronautică sunt monitorizate periodic de către Autoritatea Aeronautică Civilă, pentru a se asigura detectarea și corectarea rapidă a deficiențelor.

(2) Monitorizarea se realizează în conformitate cu programul național de control al calității, luându-se în considerare gradul de risc, tipul și natura operațiunilor, standardul de implementare, rezultatele controlului intern al calității în cazul aeroporturilor, operatorilor și entităților, precum și alți factori și evaluări care afectează frecvența monitorizării.

(3) Monitorizarea cuprinde implementarea și eficacitatea măsurilor de control intern al calității luate de aeroporturi, operatori și alte entități.

(4) Monitorizarea fiecărui aeroport în parte reprezintă o combinație adecvată de activități de monitorizare a conformității și oferă o privire de ansamblu asupra implementării măsurilor de securitate în domeniu.

(5) Managementul, stabilirea priorităților și organizarea programului de control al calității se realizează independent de implementarea operațională a măsurilor luate în cadrul programului național de securitate a aviației civile.

(6) Activitățile de monitorizare a conformității includ audituri, evaluări, inspecții, teste și investigări de securitate.

Articolul 53. Metodologia de desfășurare a activităților de monitorizare

(1) Metodologia de desfășurare a activităților de monitorizare se conformează unei abordări standardizate, care include stabilirea sarcinilor, planificarea, pregătirea, activitatea la fața locului, clasificarea constatărilor, încheierea raportului și procesul de remediere.

(2) Activitățile de monitorizare a conformității se bazează pe culegerea sistematică a informațiilor prin intermediul observațiilor, al interviurilor, al examinării documentelor și al verificărilor.

(3) Monitorizarea conformității include atât activități anunțate, cât și activități neanunțate.

Articolul 54. Auditul de securitate

(1) Autoritatea Aeronautică Civilă efectuează, cu o periodicitate prestabilită, audite de securitate, care reprezintă o examinare amănunțită a tuturor aspectelor programelor de securitate în vigoare ale agenților aeronautici, cu scopul de a stabili dacă acestea sînt aplicate în mod continuu și dacă se respectă un nivel uniform de îndeplinire a cerințelor. Examinarea include un eșantion reprezentativ de informații.

(2) Un audit de securitate vizează:

- a) toate măsurile de securitate dintr-un aeroport; sau
- b) toate măsurile de securitate implementate de un aeroport, un terminal al aeroportului, un operator sau o entitate anume; sau
- c) o anumită parte a programului național de securitate a aviației civile.

(3) Metodologia de efectuare a unui audit de securitate trebuie să ia în considerare următoarele elemente:

- a) anunțarea auditului de securitate și comunicarea unui chestionar prealabil, dacă este cazul;
- b) etapa pregătitoare, inclusiv analizarea chestionarului prealabil completat și a altor documente pertinente;
- c) ședința inițială cu reprezentanții aeroportului/operatorului/entității, înainte de începerea activității de monitorizare la fața locului;
- d) activitatea la fața locului;
- e) ședința de închidere și raportare;
- f) în cazul în care sunt identificate deficiențe, procesul de remediere și monitorizarea aferentă a respectivului proces.

(4) Pentru a confirma implementarea măsurilor de securitate, desfășurarea unui audit de securitate se bazează pe o culegere sistematică a informațiilor prin intermediul cel puțin al uneia din tehnicile de mai jos:

- a) examinarea documentelor;
- b) observații;
- c) interviuri;
- d) verificări.

Articolul 55. Inspecții de securitate

(1) Autoritatea Aeronautică Civilă efectuează, cu o periodicitate prestabilită sau inopinat, inspecții de securitate ale măsurilor și procedurilor de securitate aeronautică aplicate de agenții aeronautici și autoritățile publice, implicate în asigurarea securității aeronautice, în scopul stabilirii nivelului de aplicare și de eficiență a acestora.

(2) Inspecția acoperă cel puțin un set de măsuri de securitate legate în mod direct, menționate în standarde de bază prevăzute de prezenta lege și în actele de implementare aferente, monitorizate ca o activitate unică sau într-un termen rezonabil, care nu trebuie să depășească trei luni. Examinarea include un eșantion reprezentativ de informații.

(3) Un set de măsuri legate în mod direct reprezintă un set de două sau mai multe cerințe menționate în standarde de bază prevăzute de prezenta lege și în actele de implementare aferente, care au un impact reciproc atât de puternic încât realizarea obiectivului nu poate fi evaluată corespunzător decât dacă măsurile sunt analizate în ansamblu. Aceste seturi de elemente sunt stabilite în Programul național de control al calității.

(4) Inspecțiile sunt inopinate. Dacă Autoritatea Aeronautică Civilă este de părere că acest lucru nu este practic, inspecțiile pot fi anunțate. Metodologia de desfășurare a unei inspecții trebuie să ia în considerare următoarele elemente:

- a) etapa pregătitoare;
- b) activitatea la fața locului;
- c) o informare, în funcție de frecvența și rezultatele activității de monitorizare;
- d) raportare/înregistrare;
- e) procesul de remediere și monitorizarea acestuia.

(5) Pentru a confirma că măsurile de securitate sunt eficiente, desfășurarea inspecției se bazează pe o colectare sistematică a informațiilor prin intermediul cel puțin al uneia dintre tehnicile de mai jos:

- a) examinarea documentelor;
- b) observații;
- c) interviuri;
- d) verificări.

(6) Frecvența de inspectare a tuturor măsurilor de securitate se determină de către Autoritatea Aeronautică Civilă, pe baza unei evaluări a riscului. În cazul aeroportului cu cel mai mare volum de trafic anual, frecvența minimă de inspectare a tuturor seturilor de măsuri de securitate direct legate, stabilite în Programul național de control al calității, este de cel puțin una la douăsprezece luni, cu excepția cazului în care aeroportul a făcut obiectul unui audit în perioada respectivă.

Articolul 56. Evaluări de securitate

Autoritatea Aeronautică Civilă întreprinde cu regularitate evaluări ale nivelului de securitate al agenților aeronautici în scopul stabilirii necesităților în domeniul securității aeronautice. Evaluarea presupune depistarea eventualelor neajunsuri ale sistemului de asigurare a securității aeronautice, care pot fi folosite pentru comiterea actelor de intervenție ilicită, și elaborarea recomandărilor privind măsurile de protecție care să corespundă nivelului de pericol, menite să înlăture factorii de risc depistați.

Articolul 57. Expertize

Autoritatea Aeronautică Civilă efectuează expertize ori de câte ori depistează necesitatea reevaluării operațiunilor în vederea identificării și abordării vulnerabilităților. Dacă se identifică o vulnerabilitate, Autoritatea Aeronautică Civilă solicită implementarea măsurilor de protecție proporționale cu riscul.

Articolul 58. Teste de securitate

(1) Autoritatea Aeronautică Civilă efectuează testarea componentelor sistemului de securitate aeronautică, inclusiv a utilajelor, personalului, procedurilor etc., în scopul stabilirii eficienței aplicării acestora. Autoritatea Aeronautică Civilă poate antrena la efectuarea testelor, după caz, reprezentanți ai altor autorități publice cu competențe în domeniul securității aeronautice.

(2) Se vor efectua teste pentru a evalua eficiența implementării cel puțin a uneia dintre măsurile de securitate de mai jos:

- a) controlul accesului în zonele de securitate cu acces restricționat;
- b) protecția aeronavelor;
- c) controlul de securitate al pasagerilor și al bagajelor de mână;
- d) controlul de securitate al personalului și al articolelor transportate;
- e) protecția bagajelor de cală;

- f) controlul de securitate al mărfurilor și al poștei;
- g) protecția mărfurilor și a poștei.

(3) Autoritatea Aeronautică Civilă aprobă un protocol de testare care include metodologia, luându-se în considerare cerințele legale, de siguranță și operaționale. Metodologia abordează următoarele elemente:

- a) etapa pregătitoare;
- b) activitatea la fața locului;
- c) o informare, în funcție de frecvența și rezultatele activității de monitorizare;
- d) raportare/înregistrare;
- e) procesul de remediere și monitorizarea acestuia.

Articolul 59. Raportare

(1) Activitățile de monitorizare a conformității se raportează sau se înregistrează într-un format standardizat care să permită o analiză permanentă a tendințelor, stabilit în Programul național de control al calității.

(2) Dacă se identifică deficiențe, Autoritatea Aeronautică Civilă comunică aeroportului, operatorilor sau entităților monitorizate constatările relevante.

Articolul 60. Remedierea deficiențelor

(1) Remedierea deficiențelor identificate se realizează prompt. Dacă remedierea nu poate avea loc cu promptitudine, se aplică măsuri compensatorii.

(2) Autoritatea Aeronautică Civilă solicită aeroporturilor, operatorilor sau entităților supuse activității de monitorizare a conformității să transmită spre aprobare un plan de acțiune care să abordeze deficiențele semnalate în rapoarte, precum și un calendar de realizare a acțiunilor de remediere și să confirme când se încheie procesul de remediere.

(3) În urma confirmării de către aeroport, operator sau entitatea supusă monitorizării a faptului că acțiunile necesare de remediere au fost întreprinse, Autoritatea Aeronautică Civilă verifică implementarea acțiunilor de remediere. Activitățile subsecvente utilizează cea mai relevantă metodă de monitorizare.

Capitolul IX.

EVALUAREA NIVELULUI DE PERICOL ȘI INVESTIGAREA INCIDENTELOR

Articolul 61. Evaluarea nivelului de pericol

(1) Autoritatea Aeronautică Civilă evaluează în mod continuu nivelul de pericol pentru aviația civilă, luând în considerare situația internă și internațională, generalizând informația recepționată de la organizațiile internaționale în domeniul aviației civile, de la organele de drept, din alte surse.

(2) Autoritatea Aeronautică Civilă informează în timp util toate părțile interesate despre pericolul existent pentru aviația civilă, în vederea introducerii măsurilor suplimentare de securitate în conformitate cu nivelul de pericol.

(3) Din motive imperioase de urgență, Autoritatea Aeronautică Civilă poate recurge la procedura de urgență fără modificarea Programului național de control al calității.

(4) Agenții aeronautici și autoritățile publice implicate în asigurarea securității aeronautice întreprind toate măsurile necesare pentru înlăturarea pericolului apărut.

Articolul 62. Investigarea incidentelor legate de actele de intervenție ilicită

(1) În scopul determinării eficienței măsurilor și procedurilor de securitate aeronautică și introducerii corectărilor necesare după comiterea actului de intervenție ilicită, Autoritatea Aeronautică Civilă organizează investigarea incidentului, cu participarea autorităților publice competente în domeniul securității aeronautice.

(2) La investigarea incidentului pot participa experți internaționali în domeniul securității aeronautice, precum și reprezentanți ai statelor implicate.

Capitolul X.

FINANȚAREA MĂSURILOR DE ASIGURARE A SECURITĂȚII AERONAUTICE

Articolul 63. Costuri privind securitatea aeronautică

(1) Costurile privind securitatea aeronautică sunt suportate de către operatorii aeroportuari, companiile aeriene, alte organe cu competențe în domeniu și utilizatori.

(2) Costurile operatorilor aeroportuari pentru asigurarea securității aeronautice se acoperă din contul taxei de securitate aeronautică. Condițiile de aplicare, metodologia de formare și procedura de aprobare a acesteia se aprobă de Guvern. Unor categorii de operatori aerieni li se pot asigura, la cerere, măsuri de securitate suplimentare, mai stricte, cu achitarea costurilor aferente.

(3) Costurile companiilor aeriene pentru asigurarea securității aeronautice sunt incluse în baza de cost a serviciilor prestate de către compania aeriană.

(4) Costurile legate de executarea atribuțiilor pentru asigurarea securității aeronautice de către organele cu competențe în domeniu sunt acoperite din mijloacele financiare ale acestor organe în limitele bugetelor aprobate pe anul respectiv.

(5) Taxele pentru asigurarea securității aeronautice sunt folosite numai pentru realizarea măsurilor de securitate aeronautică și nu depășesc costurile suportate.

Capitolul XI.

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 64. Răspunderea pentru încălcarea prezentei legi

(1) Încălcarea prezentei legi atrage răspundere disciplinară, materială, civilă, contravențională și penală conform legislației.

(2) Ca urmare a competențelor conferite auditorilor, Autoritatea Aeronautică Civilă aplică sancțiuni contravenționale în următoarele cazuri:

- a) obstrucționarea sau împiedicarea intenționată a activității unui auditor;
  - b) incapacitatea ori refuzul de a furniza informațiile solicitate de un auditor.
- (3) Se sancționează conform Codului penal:
- a) furnizarea de informații false ori înșelătoare unui auditor, cu intenția de a-l induce în eroare;
  - b) uzurparea calității de auditor cu intenția de a induce în eroare.

Articolul 65. Intrarea în vigoare

Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării.

Articolul 66. Acțiunile Guvernului

Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării a prezentei legi:

- a) va aproba Programul național de securitate a aviației civile;
- b) va întreprinde alte măsuri pentru asigurarea punerii în aplicare a prezentei legi.

Articolul 67. Dispoziții finale

La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă:

Legea nr. 92-XVI din 5 aprilie 2007 privind securitatea aeronautică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 90-93, art. 393),

Art. II din Legea nr. 12-XVI din 3 februarie 2009 privind modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 53-54, art. 149),

Art. LVIII din Legea nr. 109 din 4 iunie 2010 privind modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 131-134, art. 443),

Art. XXXVII din Legea nr. 304 din 26 decembrie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 48, art. 150),

Art. II din Legea nr. 212 din 12 iulie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 186, art. 611).